

Ebben a fejezetben részletesen ismertetjük Bulgária két leghíresebb kolostorát, valamint röviden leírunk néhány kisebbet is, amelyeket a tengerpart felé vezető úton aránylag rövid kitéréssel elérhetünk. Könyvünk korábbi fejezeteiben megemlíttünk néhány, itt nem részletezett, de fontos vallási helyszínt. Így Szófiánál található a Dragalevci-, a Várnától északra című fejezetben az Aladzsa-, míg a Várnától délre címűben a pomoriei Szt. György-kolostor.

A rilai kolostor

Bulgária egyik legfőbb nevezetessége Szófiától mintegy 110 km-re található, és ma már menetrend szerinti autóbuszjárat köti össze a fővárossal. Kocsival Pernik irányába kell elindulni. A külső körgyűrűtől az E79-es út először kb. 15 km-en át DK felé vezet, majd D felé fordul. 40 km-t megtéve érünk el Sztanke Dimitrov városig, innen mintegy 15 km-re kell balra letérni. Rila faluig az út kb. 10 km, majd még mintegy 20 km-t kell mennünk a kolostorig.

A Rila-hegység területe nem nagy, mindössze 2396 km² (Budapest területének 4 és félszerese), de a hegycsúcsok átlagos magasságát tekintve ez az egész Balkán-félsziget legmagasabb hegyvonulata és Európában is az előkelő 6. helyet foglalja el. Legmagasabb 11 csúcsa a K-i részén található: a Muszala 2925, a Kis-Muszala 2902, az Irecsek 2852 m magas, a többi 8 „csak” 2730 és 2800 közötti. A Muszalan épült 1932-ben DK-Európa legmagasabban működő meteorológiai állomása. A csúcs É felőli oldalán, a közvetlen közelben terül el a hegység legmagasabban fekvő tava, a Ledeneto ezero (Jeges-tó): felszíne 2709 m-rel van a tengerszint fölött.

A kolostor impozáns főhomlokzata

A hegyet főleg gránit alkotja, de találunk márványt és egyéb kőzeteket is. Természetesen az éghajlat a magasság miatt jóval hűvösebb, mint az ország alacsonyabb területein, és az is érthető, hogy leghűvösebb a Muszalan, amely Bulgária hidegrekordjait tartja: az itt mért legalacsonyabb hőmérséklet -31,2 fok, a

A rilai kolostor a magasból

legalacsonyabb havi átlag -11,6 fok volt. A legmelegebb hónap, augusztus átlagosan 5,4 fokos, az itteni melegrekord 18,7 fok. Persze a kolostor jóval alacsonyabban fekszik, de azért célszerű még nyáron is pulóvert és esernyőt vinni.

A hegységben a jellemző szélirány Ny-i és ÉNy-i, emiatt meglehetősen sok a csapadék: kb. évi 1200 mm (80%-a a magasabb részeken hó formájában hull le). Így nem csoda, hogy mindkét nevet vízbőségéről kapta. Ezeket a trákok adták, és az első neve Dunkasz (Bövizű hely), a második Rula (Vizes hegy) volt. Utóbbi a szlávok ajkán változott mai formájára. A Rilában számos folyó és patak ered, pl. Bulgária leghosszabb folyója, a Marica, amely Plovdivon is áthalad, majd elhagyja az országot, és végül az Égei-tengerbe ömlik. Ugyanott végződik a Meszta folyó útja is. Az Iszkár É-ÉK-i irányban az egész országon áthalad, elfolyik Szófia mellett is, és végül Pleventől ÉK-re, a kis Bajkal falu közelében a Dunába torkollik.

A híres kolostorhoz vezető mellékúton Rila falunál érjük el a szintén Rila nevű folyócska völgyét, s innen kezdve abban haladunk, helyenként kanyargó, szép úton. Ez a folyó egyébként a Vitosában eredő Sztruma folyóba viszi a vizét, amely így végül szintén az Égei-tengerbe jut.

A hegységet a szakemberek négy részre (K-i, Középső, DNy-i, ÉNy-i) osztják; a kolostor az ÉNy-i rész második legmagasabb csúcsa, a 2730 m-es Maljovica D-i lejtőjének egyik völgyében épült. Egyébként e rész legmagasabb csúcsa az egyetlen méterrel magasabb Goliam (Óriás) Kupen.

A kb. 1150 m magasán fekvő kolostor alapítója és védőszentje Rilai Szt. János (Szveti Ivan Rilszki), aki 876 és 946 között élt.